

Příprava funkčních orgánů v otázkách obrany teritoria

O náročných úkolech v otázkách obrany teritoria nechci se rozepisovat, poněvadž byly již ve Vojenské mysli podrobně rozebrány.

Víme, že je to rozsáhlá a různorodá činnost, která bude klást vysoké požadavky na vedoucí pracovníky funkční struktury, a to nejen z hlediska odborného, ale i vojenskopolitického.

Proto příprava těchto kádřů musí se stát jednou ze základních podmínek všestranného zabezpečení obrany teritoria státu.

Její cílem musí být nejen připravit kádry na plnění složitých úkolů v době narůstání nebezpečí napadení a v průběhu války, ale také, aby tato příprava vytvářela podmínky k dalšímu zkvalitňování branného systému na vědeckém základě.

To na jedné straně vyžaduje přijmout určitý systém přípravy funkčních kádřů, do kterého zapojit orgány celé funkční a vojenské teritoriální struktury a na druhé straně zapojit do ní vědeckovýzkumnou základnu, aby byla zajištěna její vysoká úroveň a soudobost.

V článku chci uvést **návrh přípravy vedoucích kádřů funkční struktury.**

Otázky obrany země tvoří nedílnou část náplně práce a odpovědnosti každého vedoucího pracovníka. Je proto potřebné, aby podle svého zařazení zvládl nezbytný stupeň vojenskopolitických a odborných znalostí.

Chceme proto tyto kádry připravovat pravidelně, diferencovaně, podle jednotného zámyslu, po jednotlivých stupních řízení a systematicky jak v teoretické, tak i v praktické oblasti.

A. V **teoretické přípravě** můžeme základní školení zaměřit na:

- jednotné chápání a zvládnutí principiálních otázek obrany teritoria státu, požadavků a činnosti branného systému;
- objasnění cílů vojenské doktríny ČSSR;

- charakter a průběh příští možné války, zásady doktríny a možnosti napadení ČSSR potenciálním protivníkem;

- hospodářskou mobilizační problematiku státu, zásady a způsoby vedení aktivní obrany teritoria;

- řízení podřízených orgánů a organizací v době narůstání nebezpečí napadení a v průběhu války, zabezpečení požadavků fronty a potřeb spojeneckých vojsk;

- objasnění úlohy a místa federálních, republikových a nižších stupňů řízení v branném systému;

- zabezpečení vojenské mobilizace státními a stranickými orgány;

- podíl účasti stranických a státních orgánů při zabezpečování přesunů ozbrojených sil na území státu;

- zabezpečování života a zdraví obyvatelstva.

Kromě toho též na objasnění principů vojenské politiky strany a na neustálé zvyšování morálně politických kvalit, vlasteneckých cílů a osobní odpovědnosti každého občana za obranu socialistické vlasti.

V souladu s dosaženými znalostmi a možnostmi bude žádoucí postupně tuto přípravu zaměřit na zvládnutí základních metod vědeckého řízení v otázkách obrany teritoria.

Hlavní formy školení budou seminární besedy, válečné hry a cvičení spojená s potřebnými ukázkami, filmy aj.

Základní školení na jednotlivých stupních řízení je výhodné organizovat takto:

1. **Na federálním stupni** školit v celostátní problematice obrany teritoria státu vedoucí kádry Rady obrany státu, Rad obrany republik, aparátu strany. Národní fronty, federálních orgánů a organizací a vedoucí kádry ministerstva národní obrany.

Školení řídí předseda ROS a ministr národní obrany. Jednotlivá zaměstnání řídí vedoucí kádry za oblast politickou, vojenskou, národohospodářskou a státně bezpečnostní.

Základní materiály pro školení připraví ministerstvo národní obrany ve spolupráci s příslušnými federálními orgány (resorty) a branným a bezpečnostním odborem vlády ČSSR.

Školení na federálním stupni mít jednou za rok nebo jednou za 2 roky v trvání 2–3 dnů.

2. **Na úrovni republik** školit vedoucí kádry národních orgánů, organizací a stranického aparátu, Rady obrany nižších stupňů řízení a vedoucí kádry vojenského okruhu v republikové problematice obrany teritoria.

Školení řídí předseda Rady obrany republiky a velitel za oblast politickou, vojenskou, národohospodářskou a státně bezpečnostní. Zvlášť důležité zaměstnání řídí vedoucí kádry ROS a federálních orgánů.

Materiály ke školení připraví vojenský okruh ve spolupráci s příslušnými orgány (národními resorty), vojenským oddělením národních vlád a MNO.

Na úrovni republik mít školení 1× za rok nebo 1× za 2 roky v trvání 2–3 dnů.

3. **Na úrovni resortů - orgánů** (federálních a republikových) školit kádry v odborné problematice a v plnění funkčních povinností.

Školení řídí vedoucí resortů (orgánů) 1× za rok nebo za 2 roky.

Materiály ke školení připraví resorty za spolupráce s MNO a VO.

4. **Na krajském stupni (oblasti)** školit vedoucí kádry kraje, okresu, odpovídajících orgánů a podřízených organizací a vojenského velitelství v otázkách obrany teritoria kraje (oblasti). Školení řídí předseda Rady obrany kraje a vojenský velitel. Jednotlivá zaměstnání řídí příslušné vedoucí kádry branných oblastí a zvlášť důležité zaměstnání řídí nadřízené orgány.

Základní školení mít 1× za rok nebo za 2 roky a rozdělit je na dvě části:

a) **společnou** — kde školit vedoucí kádry v komplexních otázkách obrany teritoria kraje,

b) **odbornou** — v této části školit po odbornostech a vyčlenit pro ni 60 % stanovené doby.

5. **Specializované pracovníky** na pracovištích zvláštních úkolů centrálních a nižších státních a hospodářských orgánů školit v otázkách obrany teritoria státu **systémem internátním**, tj. v kursech. Toto školení podle požadavků příslušných orgánů zabezpečit ve VA AZ v trvání minimálně 3 týdny. Každého pracovníka proškolit 1× za 4 roky.

Zvláštní pozornost věnujeme důstojníkům ČSLA, kteří dosud pracují ve funkcích sekretářů komisí obrany v krajích a okresech.

Do těchto funkcí byli uvolněni důstojníci s různým vojenským vzděláním ze stupně centrálních vojenských orgánů, svazků, KVS a OVS.

Ve vojenských otázkách dosud plně proškolení nebyli, takže jejich úroveň v mnoha případech už nepostačuje dnes na kvalitní organizování a zabezpečování otázek obrany teritoria z vojenského hlediska. Na druhé straně však ve svých funkcích získali značné poznatky a zkušenosti z posílání, působnosti územních funkčních orgánů, řídicí práce, plánování a koordinování potřeb obrany teritoria, a to zejména z civilního hlediska. Bude proto správné těchto bohatých zkušeností využít v nově stavěných orgánech.

Bude výhodné organizovat pro ně školení, v němž by dosáhli odpovídajících vojenských odborných a politických znalostí pro předpokládané funkce. Nejvhodnější je jednorocní kurs, který zabezpečí VA AZ počínaje rokem 1970.

B) **V praktické přípravě** bychom měli připravovat kádry na cvičeních, která jsou vyvrcholením školení. Tato cvičení na jednotlivých stupních řízení organizovat až po zvládnutí procvičované problematiky v teoretickém školení a zaměřit je především na:

— metodické procvičování otázek obrany teritoria s důrazem na období narůstání nebezpečí a v průběhu války;

— aktivní obranu teritoria a odstraňování následků napadení;

— procvičování specifické problematiky z hlediska daného teritoria;

— všestranné zabezpečení potřeb mobilizovaných a spojeneckých vojsk a požadavků fronty;

— obnovu života v napadených prostorech;

— ověření reálnosti přijatých a splňovaných operačně obranných opatření;

— koordinaci jednotlivých činností a prohlubování součinnostních vztahů;

— pomoc silně postiženým krajům, převzetí jejich povinností, obnovu řídicího aparátu;

— možnou činnost funkčních orgánů na dostatečně obsazeném území nepřítel.

Cvičení by měli řešit složité situace tak, aby dostali reálnou představu o své činnosti a získali pevné návyky v řešení situací a v používání operační dokumentace.

Zvlášť důležitá opatření (likvidace diverzních, záškodnických skupin a výsadků, zasazování sil a prostředků k likvidaci následků napadení, etablování etapních stanic, zabezpečení přesunů, mobilizační opatření, částečnou evakuaci, aktivní a pasivní prvky CO a zaujetí válečných pracovišť) procvičovat prakticky a ne velitelsko-štábní formou.

Cvičení na jednotlivých stupních je výhodné organizovat takto:

1. Na federálním stupni (za účasti členů ROS, vedoucích kádřů federálních orgánů, aparátu strany, NF, organizací, Rad obrany republik a operační skupiny MNO a vyčleněných sil a prostředků) řešit hlavní otázky obrany teritoria státu z hlediska řízení, koordinace činnosti, součinnosti a všestranného zabezpečení. Cvičení řídí předseda ROS a ministr národní obrany.

Cvičení připraví ministerstvo národní obrany a zpracovatelé federálních orgánů.

Cvičení uskutečnit 1× za 2—4 roky.

2. Na úrovni republik organizovat cvičení 1× za 2—4 roky za účasti republiko- vých orgánů, Rady obrany kraje, operační skupiny vojenského okruhu a vyčleněných sil a prostředků, na kterém procvičit otázky obrany republiky.

Cvičení řídí předseda Rady obrany republiky a NGŠ. Cvičení zpracuje a zabezpečí skupina jako na federálním stupni.

3. Na resortech - orgánech, organizacích (federální, národní stupeň) organizovat cvičení, na kterých připravovat pracovníky po odbornostech, v praktickém plnění úkolů v době narůstání nebezpečí napadení a v průběhu války.

Hlavní důraz položit na metodiku práce a plnění funkčních povinností.

Odborná cvičení řídí vedoucí resortů - orgánů 1× za 2 roky.

Na federálním stupni toto cvičení připravují za spolupráce s GŠ, u republik s vojenským okruhem.

Rozsah a dobu trvání stanoví vedoucí resortu podle složitosti procvičované problematiky.

Bude výhodné do těchto cvičení zapojit určitý vojenský štáb (federální resort MNO, u republik VO), který by v souladu s cílem a úkoly cvičení vytvářel konkrétní situaci.

4. Na základním stupni řízení a plánování obrany teritoria, tj. na krajském (oblastním) stupni se cvičení zúčastní všechny orgány, organizace, síly a prostředky kraje (krajské, okresní orgány a organizace a orgány obcí). Procvičí praktické plnění úkolů obrany teritoria kraje (oblasti) ve složitých situacích v době narůstání nebezpečí napadení a v průběhu války.

Těžiště cvičení je vhodné položit do období vedení války, přitom hlavní činnosti obrany teritoria kraje procvičovat prakticky a ne formou štábní.

Cvičení organizovat na válečných pracovištích.

Cvičení řídí předseda Rady obrany republiky a velitel vojenského okruhu.

Cvičení připraví a zabezpečí pracovní skupina, složená z příslušníků vojenského okruhu a republikových orgánů.

Probíhá-li toto cvičení společně s operačním cvičením polních vojsk, připraví je MNO se zpracovatelé federálních orgánů a řídí předseda Rady obrany republiky a NGŠ.

Teritoriální součinnostní cvičení řídí pomocí rozhodčí služby, ve které jsou pracovníci, kteří svou kvalifikací zabezpečí splnění stanovených cílů cvičení a z hlediska své funkce znají operační plány obrany kraje.

Je výhodné spojovat tato cvičení se cvičeními na federálním stupni a u republik. Kraj by měl cvičit aspoň 1× za 4 roky. Kromě toho je výhodné organizovat 1× za 2 roky odborná cvičení, která řídí vedoucí odborných orgánů, organizací v součinnosti s VO a místním velitelstvím.

5. Kromě cvičení vedoucích kádřů bude účelné a praxe to také vyžaduje, organizovat s vyčleněnými silami a prostředky podle operačních plánů odborná cvičení za řízení nadřízených orgánů. Tato cvičení mají probíhat zásadně v terénu.

Jejich cílem je procvičit připravenost k plnění úkolů, mobilizačních plánů, rychle zabezpečit akce a součinnost při plnění společných úkolů.

Odborná cvičení organizovat podle rozsahu nadřízeného orgánu 1× za rok.

Cílevědomá a systematická příprava funkčních kádřů jako jedna ze základních podmínek všestranného zabezpečení obrany teritoria státu předpokládá přijmout nejen určitý systém, ale i splnění nutných teoretických, organizačních a materiálních předpokladů.

V teoretické oblasti bude třeba s předstihem rozpracovat základní materiály pro školení funkčních kádřů a vytvořit tak nejnutnější podmínky pro správnou a včasnou realizaci zásad nového branného systému do praxe.

V organizační oblasti kromě stanovení delimitace úkolů a upravení působnosti jednotlivých stupňů řízení a velení na stupni GŠ/OS, hlavních složek MNO a vojenského okruhu uzpůsobit organizační strukturu.

V materiální oblasti bude třeba především včas přikročit k rozpracování základních pomůcek pro přípravu funkčních kádřů (předpisy, přednášky, štábní pomůcky apod.) a přijmout i určitý systém vyhodnocování, usměrňování a kontroly přípravy kádřů.

Rada obrany státu by měla stanovit úkol funkční a teritoriální vojenské struktury nejméně na 2 roky — „**Směrnice ROS**“. Na základě toho by federální a republikové orgány stanovily úkoly ve své působnosti.

Nedílnou součástí celého procesu přípravy funkčních kádřů je její pravidelné vyhodnocování a kontrola, kterou mají organizovat ty orgány, které za přípravu kádřů na daném stupni řízení odpovídají.

Federální orgány a Rady obrany republiky mají tato vyhodnocení s návrhy předložit ROS cestou sekretariátu.

Připravu funkčních kádřů kontrolují ROS, branný a bezpečnostní výbor NS, branný a bezpečnostní odbor vlády ČSSR, federální a republikové orgány ve své působnosti.